

LIFE Project Number
LIFE+ 09 INF/PL 00283

Progress Report
Covering the project activities from 30/05/2011 to 31/08/2012

Reporting Date
30.11.2012

LIFE+ PROJECT NAME or Acronym
DOBRY KLIMAT DLA POWIATÓW (DOKLIP)

Data Project

Project location	Polska/Wielka Brytania
Project start date:	1.09.2010
Project end date:	31.08.2015 Extension date: nie dotyczy
Total budget	€ 1 803 371
EC contribution:	€ 901 685
(%) of eligible costs	50,00

Data Beneficiary

Name Beneficiary	Fundacja Instytut na rzecz Ekorozwoju (InE)
Contact person	Mr Wojciech Szymalski
Postal address	Nabielaka, 15 lok. 1, PL, 00-743, Warszawa
Telephone	+48 22 8510402 (-03;-04) direct n°
Fax:	+48 22 8510400 direct n°
E-mail	ine@ine-isd.org.pl , w.szymalski@ine-isd.org.pl
Project Website	www.ine-isd.org.pl

1. Table of contents

1. Table of contents.....	2
2. List od abbreviations	2
3. Executive summary	3
3.1 General Progress	3
3.2 Assessment as to whether the project objectives and work plan are still viable.....	3
3.3 Problems encountered.....	3
4. Administrative part.....	4
4.1 Description of project management.....	4
4.2 Organigramme of the project team and the project management structure ..	5
4.3 Reports delivered since the start of the project	5
4.4 Extension of the project duration	5
5. Technical part.....	6
5.1 Actions	6
A Zarządzanie projektem i monitoring postępu projektu	6
B Działania przygotowawcze	7
C Kampanie zwiększające świadomość.....	9
D Monitoring wpływu projektu na grupy docelowe i problem środowiskowy	15
E Promocja projektu i jego rezultatów	19
5.2 Envisaged progress until next report	23
5.3 Impact	24
5.4 Outside LIFE+	25
6. Financial part	25
6.1 Costs incurred	25
7. Annexes	28

2. List of abbreviations

CEP – Community Energy Plus

DOKLIP – Dobry klimat dla powiatów

InE – Instytut na rzecz Ekorozwoju

ISKK – I Samorządowa Konferencja Klimatyczna

KE – Komisja Europejska

LISO – Lokalni Inicjatorzy Społeczeństwa Obywatelskiego

MDK – Moderator Debat Klimatycznych

NFOŚiGW – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

ZPP – Związek Powiatów Polskich

3. Executive summary (max 3 pages)

3.1. General progress.

Projekt realizowany jest zgodnie z harmonogramem, ale niektóre działania doznają opóźnień. W okresie sprawozdawczym w terminie ukończono 4 kamienie milowe (6 od początku), w tym jeden z dużym wyprzedzeniem wobec terminu oraz cztery produkty projektu (5 od początku), w tym dwa z dużym wyprzedzeniem wobec terminu. Z niewielkim, mniej niż miesięcznym, opóźnieniem przygotowano cztery produkty projektu, w tym dwa wydawnictwa. Niestety dużego opóźnienia doznały trzy wydawnictwa projektu: płyta CD z filmem szkoleniowym (produkt działania F4), raport o stanie przygotowań lokalnych do zmian klimatu (produkt działania E1), raporty o obliczeniach śladu węglowego (produkt działania E3), przy czym płyta CD została już przygotowana bez wpływu na opóźnienie innych działań projektu i zakłóceń dla realizacji celów projektu. Kolejne działania projektu korzystające z wyników opóźnionych działań są jednakże realizowane bez zakłóceń, ponieważ wykorzystanie treści opóźnionych wydawnictw jest możliwe bez zakłóceń dla realizacji celów projektu.

3.2. Assessment as to whether the project objectives and work plan are still viable.

Cele i działania do realizacji są wciąż osiągalne i możliwe do przeprowadzenia. Ocena ta wynika głównie z faktu, iż na etapie rekrutacji udało się zachęcić 113 powiatów do złożenia deklaracji uczestnictwa w projekcie, a po rekrutacji projektem interesują się także inne powiaty w kraju i niektóre z nich przystępują do projektu lub podpisują deklarację DOKLIP. Większość powiatów wyraziła także zainteresowanie najistotniejszymi działaniami projektu i wsparła je, w szczególności: debaty klimatyczne, a na etapie ich przygotowywania potwierdziła to swoim zaangażowaniem w ich przygotowanie. Prawie w każdym powiecie działa osoba w charakterze LISO i istnieje szansa na dalsze powiększenie sieci LISO w wyniku dalszych działań. Stworzono 6 zespołów MDK, które rozpoczęły w terminie swoje zadania. Wykonane dotychczas działania, nawet te opóźnione, pozwoliły na sprawne i dobrej jakości przygotowanie kolejnych istotnych działań projektowych, w szczególności debat klimatycznych, kluczowego działania projektu, który jest aktualnie realizowany.

3.3. Problems encountered.

Problematyczne okazało się zwerbowanie w niektórych powiatach osób o choćby minimalnych kwalifikacjach na stanowisko Lokalnego Inicjatora Społeczeństwa Obywatelskiego. Następnie problemy z pracą LISO pojawiły się trakcie realizowania przez nich kluczowych zadań w projekcie. Dlatego wciąż w projekcie nie funkcjonuje pełna założona we wniosku sieć LISO składająca się ze 110 osób, choć mniejsza liczba LISO jest w stanie obserwować obecnie 106 ze 115 uczestniczących w projekcie powiatów. Jednak ze względu na wciąż pojawiające się problemy z istniejącą siecią LISO zespół projektu jest gotowy do prowadzenia dalszych uzupełnień sieci LISO w drodze kolejnych publicznych naborów. Zapewniono także w umowach z podstawowymi LISO, że w przypadku ich rezygnacji muszą wskazać kandydaturę zastępczą i ten mechanizm dość dobrze się sprawdza. Problemy z LISO spowodowały znacznie opóźnienie w realizacji raportu o stanie przygotowań lokalnych do zmian klimatu, ale treści z tego raportu już są wykorzystywane przez zespół projektu, a więc opóźnienia te nie miały większego wpływu na realizację celów projektu.

Mimo założonego w projekcie wydłużonego czasu na przygotowanie redaktorskie i graficzne wydawnictw projektu dwa z nich doznały znacznego opóźnienia w stosunku do założonego we wniosku harmonogramu. Niestety część winy za te opóźnienia leży po stronie zespołu projektu i jego koordynatora, gdyż nieodpowiednio długi czas podczas przygotowywania tekstów do tych wydawnictw został przewidziany na merytoryczną ich weryfikację. Weryfikacja ta trwała dłużej w szczególności ze względu na dużą liczbę osób zaangażowanych w przygotowanie merytoryczne obydwu opóźnionych wydawnictw: Raportu

o stanie przygotowań lokalnych do zmian klimatu – 4 osób: koordynatora projektu, eksperta ds. monitoringu, eksperta ds. edukacji i eksperta zewnętrznego socjologa; Raportów z obliczeń śladu węglowego – 11 osób: eksperta ds. klimatu, 5 ekspertów zewnętrznych odpowiedzialnych za obliczenia, 5 reprezentantów powiatów. Ponadto objętość powstałych tekstów także była większa niż przewidywano, w szczególności Raportu o stanie przygotowań lokalnych do zmian klimatu, który liczy obecnie ponad 100 stron (w tym ponad 70 tabel!), co stanowi znaczną uciążliwość przy pracach redaktorów technicznych i grafików. Nie mniej jednak przygotowanie tych wydawnictw do druku nie opóźnia wykorzystania wyników tych wydawnictw w projekcie do celów promocyjnych i przygotowania merytorycznego innych działań projektu.

Ogółem zatem projekt nie doznaje opóźnień i inne działania realizowane są obecnie zgodnie z harmonogramem i bez znaczących problemów.

4. Administrative part

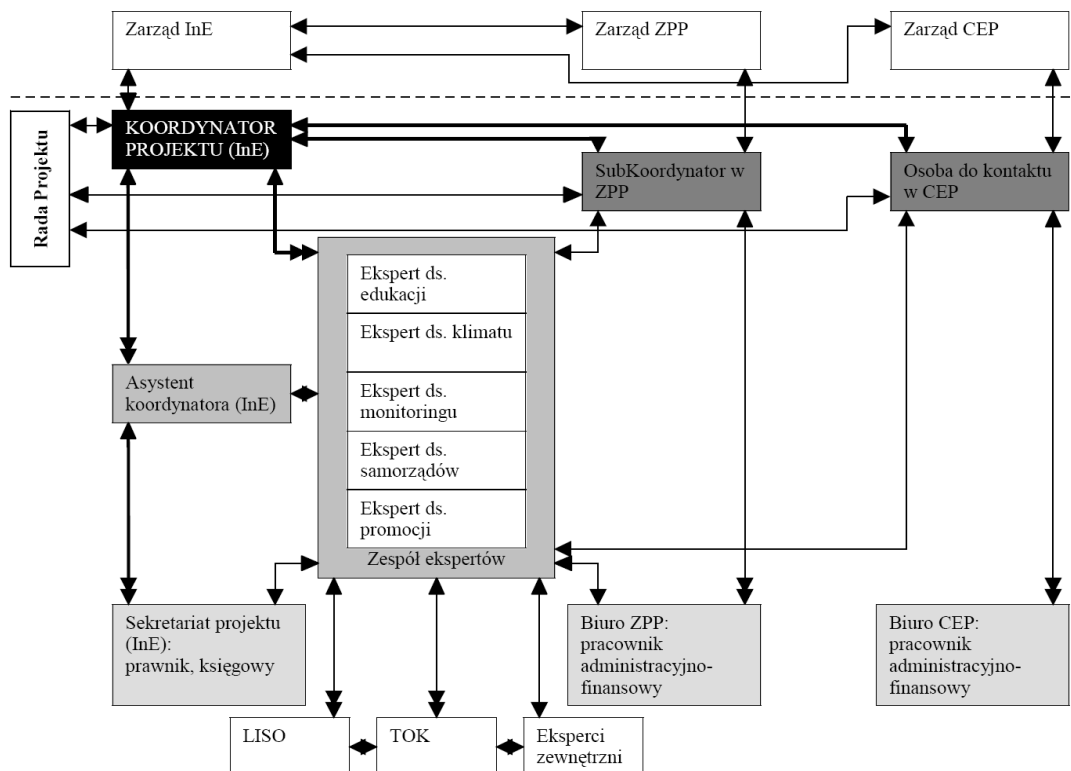
4.1. Description of project management

W ramach zarządzania projektem udało się w okresie sprawozdawczym zrealizować następujące istotne działania:

1. Koordynowano działania projektowe rozdzielając ich wykonanie pomiędzy członków zespołu projektowego. W szczególności podczas okresu sprawozdawczego:
 - obliczenia śladu węglowego – zwłaszcza koordynacja pracy 5 ekspertów zewnętrznych i pozyskiwania danych do obliczeń od 5 powiatów;
 - rekrutacja MDK, m.in. ocena aplikacji, przeprowadzeniem szkolenia połączonego z oceną kandydatów kiedy to rozdzielono zadania pomiędzy wszystkich merytorycznych członków zespołu projektowego;
2. Prowadzono w InE regularne cotygodniowe spotkania projektowe części zespołu mające na celu bieżącą ocenę postępu projektu.
3. W wybranych sprawach przeprowadzono także spotkania robocze ograniczone do pracowników zespołu zaangażowanych wyłącznie w wybrane zadanie projektowe. Takie spotkania miały miejsce m.in. w związku z następującymi działaniami: film szkoleniowy, ulotki projektu, rekrutacją LISO, obliczenia śladu węglowego, przygotowaniem scenariusza debat klimatycznych, wyborem MDK po szkoleniu dla kandydatów na MDK itp.
4. Współpraca z Kancelarią Adwokacką Piotr Wierciński z Warszawy w ramach wykonywanych usług prawnych. W okresie sprawozdawczym kancelaria prawna przeprowadziła dla potrzeb projektu 1 opinię prawną, 8 konsultacji prawnych (12 od początku), 4 odpowiedzi na zapytania prawne (8 od początku) oraz 15-krotnie uczestniczyła w spotkaniach projektu (22 razy od początku).
5. W postępowaniach bezprzetargowych, kompletując konkurencyjne oferty, wyłoniono m.in. ekipę realizującą film szkoleniowy, firmę projektującą grafikę ulotek i inne wydawnictwa, miejsce przeprowadzenia konferencji klimatycznej i zapewnienia noclegów dla gości konferencji.
6. Przyjęto w siedzibie InE drugą wizytę monitorującą. W dniu 3 kwietnia 2012 wizytę monitorującą projekt złożyli: nowy monitor ASTRALE Mirosław Gwiazdowicz oraz koordynatorka regionalna zespołu ASTRALE Zsuzanna Kocsis-Kupper. Podczas drugiej wizyty monitorującej najistotniejszymi uwagami były: niewystarczające oznakowanie niektórych faktur informacją o źródle finansowania oraz potencjalne nieprawidłowości przy wypełnianiu kart pracy (timesheets). W wyniku spotkania zespół projektu wdrożył działania zapobiegające tym nieprawidłowościom.

7. Kontynuowano współpracę z zespołem projektowym projektu KLIMAT, realizowanego przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej z Warszawy, w ramach naukowego Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka.
8. Nawiązano współpracę z zespołem projektowym programu iSWORD, realizowanego przez Instytut Badan Strukturalnych, w ramach naukowego Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka.
9. Przeprowadzono jedną zmianę w budżecie z wykorzystaniem mechanizmu akceptacji zmiany przez KE.
10. Wszyscy pracownicy zespołu projektu dokonywali rejestracji czasu swojej pracy za pomocą kart pracy (timesheet).

4.2. Organigramme of the project team and the project management structure

Organigramm des Projektteams hat sich nicht geändert im Hinblick auf die Anforderungen des Antrags um Dotation, daher wurde es in diesem Bericht in seiner ursprünglichen Form dargestellt.

4.3. Reports delivered since the start of the project

Seit dem Beginn des Projekts wurde dem KE ein Inception Report (Raport wstępny) für den Zeitraum 01.09.2010-30.05.2011 erstellt. Der Inception Report wurde vom KE mit geringfügigen Anmerkungen zu den Ergebnissen der LISO-Einstellung für das Projekt sowie zum Funktionieren der Projektwebsite angenommen. Nach Erhalt des Berichts hat das Projektteam die Anmerkungen des KE berücksichtigt und einen zusätzlichen LISO-Einstellung (→ Punkt 5.1.7 des Berichts) für das Projekt durchgeführt sowie die gewünschten Änderungen an der Projektwebsite vorgenommen (→ Punkt 5.1.20 des Berichts).

4.4. Extension of the project duration

Das Projekt erfordert keine Verlängerung der Laufzeit.

5. Technical part

Projekt dotyczy problemu ochrony klimatu i ma na celu aktywizację lokalnych liderów na poziomie powiatów w zakresie ochrony klimatu oraz stymulację praktycznych inicjatyw lokalnych na rzecz ochrony klimatu i adaptacji do jego zmian. Główną grupą docelową są lokalni liderzy wywodzący się z władz i administracji lokalnej, lokalnego biznesu oraz organizacji pozarządowych. Większość działań projektu prowadzonych jest w skali powiatów, czyli jednostek samorządowych średniego szczebla w Polsce.

5.1. Actions

A. Zarządzanie projektem i monitoring postępu projektu

5.1.1. A1 Zarządzanie projektem

Działanie rozpoczęto 1.09.2010 i trwa. Działania przeprowadzone w ramach A1 zostały opisane w punkcie 4.1 raportu.

5.1.2. A2 monitoring postępu projektu

Działanie rozpoczęto 1.09.2010 i trwa. Bieżący monitoring postępu projektu prowadzony jest na cztery uzupełniające się sposoby:

1. Na bieżąco, w miarę pozyskiwania informacji, przez asystentkę projektu uzupełniania jest specjalna tabela monitoringu postępu projektu. Tabelę tę w wersji elektronicznej załączono z aktualnym stanem postępu projektu do sprawozdania [załącznik 7.21].
2. Na bieżąco w miarę wydatkowania środków finansowych monitorowany jest także stan finansowy projektu. Monitoringu tego dokonują księgowi każdej z organizacji, a także pomocniczo koordynator projektu. Sposób realizowania współfinansowania projektu przez NFOŚiGW zmusza także polskich partnerów projektu do podsumowywania wszystkich swoich wydatków w odstępach kwartalnych celem złożenia sprawozdania finansowego i uzyskania dofinansowania od współfinansującego projekt.
3. Z częstotliwością tygodniową (w szczególnych przypadkach rzadziej, np.: dni świąteczne) odbywają się w InE spotkania podsumowujące aktualnie realizowane działania.
4. Z częstotliwością 1-2 miesięczną od szóstego miesiąca projektu przygotowany jest biuletyn wewnętrzny. Kolejne wydania biuletynu załączono do raportu [załącznik 7.19]. Biuletyn wysyłany jest do członków zespołu projektu, Rady Projektu oraz monitora LIFE+. Od wizyty monitorującej w 2012 roku biuletyn jest umieszczany na stronie internetowej projektu w dziale „rezultaty” (Results).

Ponadto w okresie sprawozdawczym:

1. Przeprowadzono 15 spotkań całego zespołu projektu obecnego w Polsce (25 od początku), tj.: pracowników InE i ZPP. Listy uczestników spotkań oraz notatki załączono do sprawozdania [załącznik 7.10].

5.1.3. A3 Audyt zewnętrzny – zgodnie z harmonogramem działanie jeszcze nie jest realizowane

5.1.4. A4. After-LIFE Plan komunikacji rezultatów projektu – zgodnie z harmonogramem działanie jeszcze nie jest realizowane

5.1.5. A5. Rada projektu

Działanie rozpoczęto w listopadzie 2010 roku i trwa. W okresie sprawozdawczym odbyło się jedno posiedzenia Rady Projektu 9 grudnia 2011 zgodnie z harmonogramem projektu. Obecny skład Rady Projektu to:

- Daria Kulczycka – przedstawiciel biznesu (Konfederacja Pracodawców Polskich LEWIATAN) zaproponowany przez eksperta ds. klimatu

- Adam Puza – przedstawiciel samorządów zaproponowany przez eksperta ds. monitoringu
- Józef Neterowicz - specjalista ds. energetyki na poziomie lokalnym zaproponowany przez eksperta ds. samorządów
- Anna Prus – przedstawiciel mediów (Polska Agencja Prasowa Wydział Samorządowy) zaproponowany przez eksperta ds. promocji. Osoba ta wzięła udział tylko w drugim posiedzeniu Rady Projektu zastępując Ewę Wytrążek z tej samej organizacji.
- Izabela Flor – przedstawiciel organizacji pozarządowych (Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków) zaproponowany przez eksperta ds. edukacji.

Na drugim spotkaniu omówiono zagadnienia zgodnie z agendą spotkania i notatką przedstawioną w załączeniu do raportu. W drugim spotkaniu Rady nie mógł z przyczyn losowych uczestniczyć Pan Adam Puza, który jednak przeprowadził rozmowę telefoniczną z koordynatorem projektu po zakończeniu spotkania, a jej wyniki uwzględniono w notatce ze spotkania. Pan Adam Puza zrezygnował z wynagrodzenia za udział w spotkaniu.

Tym samym funkcjonuje 7 osobowa Rada Projektu z udziałem 5 przedstawicieli interesariuszy projektu wywiązując się z założeń przedstawionych we wniosku. Zorganizowano dwa spotkania Rady, zgodnie z założeniem i przed przewidzianymi we wniosku terminami. Dzięki rekomendacjom przedstawionym podczas spotkań Rady udało się przezwyciężyć zagrożenia związane z niedostatecznym zainteresowaniem powiatów projektem, zakończyć proces przygotowywania deklaracji DOKLIP.

Obecnie przygotowywane jest kolejne spotkanie Rady Projektu, które zaplanowano na 20.12.2012 roku.

B. Działania przygotowawcze

5.1.6. B1. Przygotowanie badań sondażowych

Działanie rozpoczęto 1.09.2010 i zakończyło się 27.05.2011. Całość zadania została opisana w Raporcie wstępnym i wraz z nim zostały także przekazane produkty zadania. W okresie sprawozdawczym zadanie nie było już kontynuowane, gdyż nie było takiej potrzeby.

Dokładny, metodyczny opis przeprowadzenia badania zawarty w podręczniku pozwolił na poprawne wykonanie badania sondażowego w 110 powiatach uczestniczących w projekcie (→ punkt 5.1.16 raportu). Nieprawidłowości w przeprowadzaniu badań zasadniczo wynikały nie z problemów merytorycznych i metodycznych, ale dotyczących rekrutacji uczestników badania (odmowy uczestnictwa w badaniu) czy opieszałości LISO w realizacji zadania.

5.1.7. B2. Nabór LISO

Od 1.02.2011 roku do 25.05.2011 prowadzone były pierwsze działania związane z rekrutacją LISO. W całości opisano je w Raporcie wstępnym, do którego załączono raport z rekrutacji.

W prowadzone działania stale zaangażowani byli: koordynator projektu, asystent projektu, eksperci ds. monitoringu oraz promocji, a także doraźnie edukacji i klimatu.

Na etapie sporządzenia raportu z rekrutacji LISO zespół projektu zamknął zasadniczą część rekrutacji LISO wybierając 106 osób na LISO oraz obejmując ich działaniami 108 ze 113 zgłoszonych powiatów. Z takim wynikiem przystąpiono do przeprowadzenia spotkań edukacyjnych (→ punkt 5.1.9 raportu). Mniejsza liczba LISO po spotkaniach edukacyjnych w stosunku do liczby zgłoszonych powiatów skłoniła nas do dalszych działań mających na celu uzupełnienie listy LISO. W okresie sprawozdawczym prowadzono następujące działania:

- Nabór brakujących LISO do 8 powiatów od 22.07.2012 do 10.08.2012, w wyniku którego dokooptowano 4 nowych LISO zapewniając wciąż jedynie 98 LISO obsługujących zaledwie 100 powiatów;
- Nabór brakujących LISO do 7 powiatów od 13.09.2011 do 20.09.2011, w wyniku którego dokooptowano kolejne 4 osoby do sieci LISO.

- Nabór brakujących LISO do 7 powiatów od 18.11.2011 do 22.11.2011. W wyniku tego naboru znaleziono odpowiednie nowe osoby do pracy jako LISO dla tylko 2 powiatów.

- W grudniu 2011 podjęto decyzję o wstrzymaniu naboru nowych LISO i wykorzystaniu do obserwacji nieobstawionych powiatów osób z sąsiednich powiatów, które sprawdziły się w pierwszych zadaniach w roli LISO.

W efekcie powyższych działań pod koniec stycznia 2012 roku sytuacja w zakresie współpracy z LISO była następująca:

- w 4 powiatach nie było LISO (drawski, gorzowski, iławski, radomski) i dla nich nie sporządzono raportu otwarcia oraz nie przeprowadzono badania sondażowego;

- w 4 powiatach LISO po wykonaniu swoich prac nie chcieli lub nie mogli kontynuować współpracy (limanowski, tomaszowski, niżański, Ruda Śląska MPP) – wykonane prace w tych powiatach były także niepełne w zakresie wykonanych wywiadów;

- w 5 powiatach LISO z innych powiatów podjęli się dodatkowej współpracy z InE (dąbrowski, Lublin MPP, lubliniecki, łomżyński, makowski). Łącznie 11 osób monitorowało więcej niż 1 powiat (9 osób po 2 powiaty, 2 osoby po 3 powiaty).

InE miało wtedy zagwarantowaną dalszą współpracę z 93 LISO i monitorowanie na bieżąco działań w 106 powiatach na 113 zgłoszonych do projektu.

Po wizycie monitorującej w kwietniu 2012 roku, podczas której sprawy związane z siecią LISO były omawiane, podjęto jeszcze jedną próbę uzupełnienia sieci LISO tak, aby osiągnąć wskaźnik 110 LISO. Nabór do 19 powiatów trwał od 1.06.2012 do 18.06.2012. Dniem otwarcia naboru był 1.06.2012 roku i na ten dzień przypadały braki w 19 powiatach. Po tym naborze 7 powiatów pozostało bez obserwacji prowadzonej przez LISO, a w 9 powiatach obserwacje prowadzone były przez LISO pracującego w 2 powiatach.

Z początkiem sierpnia 2012 z udziału w projekcie wycofał się powiat jeleniogórski, a przyłączył się wrocławski. LISO opiekujący się powiatem jeleniogórskim zgodził się zostać LISO w powiecie wrocławskim.

Tabela podsumowująca zmiany na stanowiskach LISO w problematycznych powiatach oraz aktualna lista LISO znajdują się w załączeniu do raportu [załącznik 7.12].

Wyżej wymienione działania wynikały z większości z problemów we współpracy z LISO opisanych w punktach 5.1.9 i 5.1.16. W trakcie naboru wciąż obserwowane są następujące problemy:

- brak zgłaszających się osób do pracy w charakterze LISO, mimo zwiększenia wysiłków promocyjnych;

- rezygnacja z kandydatury po rozmowie telefonicznej i rozpoznaniu warunków finansowych i zakresu wykonywania zadania;

Obecnie zawieszono jakiegokolwiek działania związane z naborem LISO ze względu na obowiązki związane z prowadzeniem debat klimatycznych.

Planowane są dalsze działania rekrutacyjne tylko, jeśli będzie to konieczne, tj.:

- W przypadku rezygnacji dalszych osób z pracy przy projekcie jako LISO.

- Przed kolejną turą prowadzenia wywiadów i raportów w 2014 roku.

Mimo wyżej wymienionych problemów podstawowe zadania LISO zostały wykonane, a cele projektu wciąż są możliwe do osiągnięcia. Podstawowym celem pracy LISO jest monitoring projektu oraz w ramach własnych prac aktywizacja lokalnych społeczności na rzecz ochrony klimatu i istniejąca sieć LISO te cele spełnia (→ punkt 5.1.16 raportu), choć nie osiągnięto wskaźnika ilości LISO.

5.1.8. B3. Nabór kandydatów na MDK

Nabór Moderatorów Debat Klimatycznych został przeprowadzony w miesiącach 10.2011-01.2012 roku. Przygotowanie do naboru prowadzone było w sierpniu i wrześniu 2011 roku. Dokładny opis procesu naboru znajduje się w raporcie z rekrutacji MDK sporządzonym przez eksperta ds. edukacji i załączonym do raportu wraz z dodatkowymi załącznikami [załącznik 7.1]. Raport został sporządzony z niewielkim opóźnieniem w stosunku do propozycji zawartej we wniosku projektowym zamiast 22 grudnia 2011, 6 stycznia 2012 roku.

Wybrane na szkolenie osoby otrzymały drogą mailową zaproszenie na szkolenie, a także, aby zatwierdzić wyniki wyboru dla kandydatów na MDK, przygotowano umowy przedwstępne, które podpisywali przed przystąpieniem do szkolenia (→ punkt 5.1.10 raportu) do dnia 15 lutego 2012. Załącznikiem do umów przedwstępnych były umowy przyręczone na moderowanie debat klimatycznych. Obydwie umowy konsultowane były przez współpracującą kancelarię prawną.

Opisany w raporcie nabór skończył się pełną realizacją założeń projektowych dla tego działania, z jednym wyjątkiem – zrezygnowano z przeprowadzenia rozmów telefonicznych z kandydatami na MDK, ponieważ uznano, że do wyboru właściwych osób wystarczy bezpośrednie spotkanie z kandydatami podczas szkolenia dla kandydatów na MDK. W wyniku naboru wybrano 25 osób.

Lista 94 zgłoszonych podczas naboru osób stanowi bazę młodych pracowników naukowych interesujących się zmianami klimatu. Dotychczas tylko w jednym przypadku wybranej osoby na MDK konieczna była weryfikacja liczby planowanych do wykonania debat, ale wynikała ona z problemów osobistych tej osoby, a nie merytorycznych podczas prowadzenia debat. Debaty rozpoczęły się po okresie jaki obejmuje ten raport, a więc na pełną ocenę rezultatów tego działania jest jeszcze za wcześnie.

C. Kampanie zwiększające świadomość

5.1.9. C1. Zawiązanie sieci LISO

Działanie rozpoczęto w kwietniu 2010 roku i zakończono w sierpniu 2011 roku, choć ze względu na ciągłe zmiany w składzie osobowym grupy LISO należy rozważyć wznawianie tego działania co pewien czas.

W działanie zaangażowani byli wszyscy pracownicy projektu.

W ramach działania przeprowadzono 6 spotkań edukacyjnych, na których została zawiązana sieć LISO w jej pierwotnej postaci. Spotkania odbyły się:

- w Sękocinie pod Warszawą 30 i 31.05.2011 dla 14 osób, dwudniowe;
- w Bydgoszczy 1 i 2.06.2011 dla 12 osób, dwudniowe;
- w Tarnowie 6 i 7.06.2011 dla 15 osób, dwudniowe;
- w Legnicy 8 i 9.06.2011 dla 12 osób, dwudniowe;
- w Warszawie 29 i 30.06.2011 dla 32 osób, dwudniowe;
- w Warszawie 30.06.2011 dla 20 osób, jednodniowe;
- w Warszawie 26.08.2011 dla 4 osób (3 przybyły), jednodniowe;

Podczas spotkań LISO uzyskali podstawowe informacje o projekcie z prezentacji przygotowanej przez koordynatora projektu, o zmianach klimatu z prezentacji przygotowanej przez eksperta ds. klimatu, o kompetencjach powiatów (w szczególności w zakresie ochrony środowiska) z prezentacji przygotowanej przez pracowników ZPP, o uczestnictwie w społeczności internetowej LISO z prezentacji przygotowanej przez eksperta ds. monitoringu, o sposobie przeprowadzania badań sondażowych oraz monitoringu prasy z prezentacji przygotowanej przez współpracującego socjologa, a także w ramach przeprowadzonych przez niego miniwarsztatów. Każdy z LISO otrzymał także specjalny ozdobny dyplom na LISO projektu DOKLIP. Listy osób ze spotkań załączono do raportu [załącznik 7.11].

Większość LISO zawarła podczas spotkań edukacyjnych, lub bezpośrednio po nich drogą pocztową, umowy z InE na realizację przez nich działań przewidzianych w projekcie. Z każdym z LISO zawarto dwie osobne umowy: jedną na realizację badań sondażowych oraz raportu z obserwacji powiatu po debacie klimatycznej, drugą na prowadzenie monitoringu prasy lokalnej w powiecie przez cały okres projektu (do 30.06.2015). Obydwie umowy zostały sporządzone przy konsultacji ze współpracującą kancelarią prawną. Solidny monitoring prasy lokalnej powinien być jedną z podstaw do wykonania dobrych raportów z działań powiatów przygotowywanych przez LISO dla InE, więc i tak byłyby przez LISO wykonywane w ramach umów na wykonanie raportów. Jednakże prowadzenie monitoringu prasy w czasie całego okresu realizacji projektu zdecydowano się wydzielić jako osobne zadanie realizowane przez LISO, ze względu na:

- inny charakter wykonywanej pracy zobowiązujący nas do zawarcia innego rodzaju umowy cywilnoprawnej z LISO,
- brak możliwości obserwacji prasy lokalnej przez firmę prowadzącą regularny monitoring prasy dla projektu (→ punkt 5.1.19),
- aby, nakłonić (zwłaszcza mniej ambitnych i aktywnych) LISO do faktycznego interesowania się życiem obserwowanego powiatu i stworzyć podstawy do ich samodzielnej aktywności w powiecie w czasie całego okresu trwania projektu, a nie tylko podczas pisania okresowo wykonywanych dla InE raportów.

Według analizy ankiet ewaluacyjnych rezultaty spotkań edukacyjnych w zakresie aktywizacji czy nawiązywania kontaktów pomiędzy LISO zostały osiągnięte. Pozostaje jeszcze kwestia weryfikacji rezultatu dotyczącego utrzymania aktywności i kontaktów pomiędzy LISO po zawiązaniu sieci. Wzrost aktywności LISO potwierdzają niektóre ich dokonania związane z projektem, które przedstawia załączony do raportu spis [załącznik 7.20].

Jednocześnie jednak aktywność LISO w społeczności internetowej nie jest duża. Na forum rejestrowanych jest stosunkowo niewiele wpisów i są one wywoływane głównie przez zapytania kierowane ze strony administratorów serwisu, czyli pracowników projektu. Planowane jest wzmoczenie działalności opartej o społeczność internetową po zakończeniu debat klimatycznych lub jeszcze w trakcie ich trwania opierając się na wynikach debat.

Zawiązanie sieci LISO zasadniczo zakończyło się po ostatnim spotkaniu edukacyjnym 25.08.2011, czyli przed przewidzianym w projekcie terminem zakończenia tego działania. W wyniku zawiązania sieci LISO do końca sierpnia 2011 zawiązano współpracę z 92 osobami, które założyły własne konta w społeczności internetowej. W późniejszym terminie sieć LISO uległa jeszcze uzupełnieniu i zmianom. Terminowe zakończenie tego zadania pozwoliło nadrobić dotychczasowe opóźnienie projektu związane z przedłużeniem się naboru LISO oraz zapewniło czas na wykonanie pierwszego działania monitoringowego przez LISO (→ punkt 5.1.16). Produkt związany z tym działaniem, czyli płyta CD z materiałami ze spotkań edukacyjnych dla LISO został stworzony w terminie [załącznik 7.7].

5.1.10. C2. Utworzenie zespołów MDK

Przygotowania do realizacji działania rozpoczęto we wrześniu 2011 roku, a zadanie zakończono w marcu 2012. W działanie zaangażowani byli wszyscy pracownicy zespołu projektowego oraz eksperci zewnętrzni.

W ramach działania przeprowadzono w dniach 1-3.03.2012 szkolenie dla kandydatów dla MDK w Puławach. Lista osób i program szkolenia znajdują się w załączniku 7.13 do raportu. Szkolenie miało spełniać dwa cele: pozwolić na wyłonienie ostatecznej i rezerwowej grupy MDK, z którymi InE zawrze umowę na prowadzenie debat klimatycznych oraz przekazanie kandydatom podstawowej wiedzy o zmianach klimatu oraz moderowaniu debat.

Aby spełnić pierwszy cel eksperci ds. edukacji, klimatu, samorządów oraz koordynator projektu uczestniczyli w spotkaniu jako osoby oceniające uczestników według kryteriów przygotowanych wspólnie pod kierunkiem eksperta ds. edukacji. Na zakończenie spotkania odbył się także test wiedzy dla uczestników spotkania. W wyniku spotkania do 13.03.2012 zdecydowano się wybrać 12 osób na MDK i utworzyć 6 zespołów MDK. Dodatkowo wyznaczono 3 rezerwowych MDK.

Następnie do końca maja 2012 przeprowadzono procedurę podpisywania umów z MDK. Wybrane osoby, a także część uczestników szkolenia, które nie zostały wybrane na MDK, zapisały się także do społeczności LISO zwiększając liczbę uczestników społeczności do 118 osób.

Aby spełnić drugi cel szkolenia ekspert ds. edukacji odpowiedzialny był za przygotowanie merytorycznego programu spotkania, który załączony jest do raportu. Do realizacji spotkania zatrudniono troje ekspertów zewnętrznych.

Wynikiem szkolenia dla MDK, oprócz wyboru MDK i przygotowania ich do prowadzenia debat klimatycznych, było ustalenie, że zostanie zorganizowane dodatkowe spotkanie z grupą MDK wybranych do prowadzenia debat, bezpośrednio przed rozpoczęciem ich realizacji. Spotkanie to zrealizowano we wrześniu 2012 roku i będzie ono omówione w kolejnym raporcie z realizacji projektu.

Wszystkie materiały przekazane MDK podczas szkolenia zostały zebrane w formie płyty CD [załącznik 7.8], która stanowi produkt z tego działania wykonany w terminie, do 30.03.2012, a więc zgodnie z założeniami z wniosku. Wszystkie zadania związane z tym działaniem zostały ukończone bez problemów w terminie i dały podstawy do realizacji dalszych działań w projekcie, tj. lokalnych debat klimatycznych w powiatach.

5.1.11. C3. Powiatowy Pakiet Klimatyczny (PPK)

Realizację działania rozpoczęto w kwietniu 2011 roku i jeszcze nie zakończono.

W realizację tego zadania zaangażowani są: eksperci ds. klimatu, samorządów i promocji oraz koordynator projektu. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono:

- opracowanie zakresu PPK i warunków brzegowych dla przygotowania treści do 04.2012;
- opracowanie wstępnej treści PPK do 09.2012;

Sporządzenie projektu PPK przewidziano na koniec września 2012, przed rozpoczęciem cyklu debat klimatycznych i zostanie dokładnie opisane w kolejnym raporcie z realizacji projektu. Potem PPK podlegał będzie konsultacji w toku debat klimatycznych. Pytania dotyczące oceny treści PPK będą zawarte w ankietach ewaluacyjnych poszczególnych debat. PPK zostanie poddane także ocenie przez Radę Projektu podczas spotkania zaplanowanego na grudzień 2012 roku. W kolejnym kroku InE zasięgnie opinii eksperta zewnętrznego do treści PPK. Zadanie to ma zostać ukończone do końca czerwca 2013 roku, a więc nie można w pełni ocenić jego rezultatów.

5.1.12. C4. Działania aktywizujące dla liderów w powiatach

Działanie rozpoczęto we wrześniu 2011 roku i trwa. W działanie zaangażowani w okresie sprawozdawczym byli głównie: koordynator projektu, asystent projektu, eksperci ds. promocji i monitoringu. W okresie sprawozdawczym:

- w listopadzie 2012 podjęto współpracę z ekspertami zewnętrznymi z zakresie moderacji spotkań publicznych – Agnieszką Zarzycką i Krzysztofem Kondrackim, aby wypracować szczegółowy scenariusz debaty klimatycznej;
- po przystąpieniu do społeczności LISO zespołów MDK przygotowano dodatkowe materiały szkoleniowe w postaci 4 lekcji utworzonych w formie tzw. e-learningu (umożliwia to

utworzenie społeczności internetowej na platformie internetowej typu Moodle). Program ten będzie dalej rozwijany po zakończeniu cyklu debat klimatycznych.

- W lipcu 2012 został przygotowany specjalny plik dotyczący przygotowania debat klimatycznych z rozpisaniem zadań pomiędzy członków zespołu oraz wyznaczeniem terminów wykonania i zamówienia potrzebnych rzeczy. Plik ten został załączony do raportu [załącznik 7.18].

Pełna ocena wyników działania nie jest jeszcze możliwa, ponieważ zasadnicze działania zostaną w tym przypadku dopiero wykonane.

5.1.13. C5. Zagraniczny wyjazd studyjny - zgodnie z harmonogramem działanie jeszcze nie jest realizowane

5.1.14. C6. Deklaracja i Sieć „Dobry Klimat dla Powiatów”

Działanie rozpoczęto we wrześniu 2010 roku i trwa. Harmonogram projektu przewiduje rozpoczęcie działania C6 dopiero w IV kwartale 2011, a więc działanie rozpoczęto przed czasem. W Raporcie wstępnym z projektu dokładnie opisano rekrutację powiatów do projektu, a więc pominięto opis tego elementu w tym raporcie. Należy jednak wspomnieć, że od momentu złożenia Raportu wstępnego wpłynęło jeszcze 5 deklaracji powiatów uczestnictwa w projekcie, a zatem łącznie zgłosiło się 115 powiatów do projektu. W międzyczasie podczas przygotowań do debat klimatycznych jeden z wcześniej zgłoszonych do projektu powiatów zrezygnował z uczestnictwa w projekcie. Etap rekrutacji powiatów uważamy zatem za zakończony z pełnym sukcesem.

W okresie sprawozdawczym w działaniach uczestniczyli głównie: koordynator i subkoordynator projektu, eksperci ds. edukacji, klimatu, promocji i samorządów. Przeprowadzono następujące działania:

- od lipca 2011 do grudnia 2011 roku przygotowano ekspercki projekt deklaracji „Dobry klimat dla powiatów”.

- procedowano nad ww. projektem podczas spotkania zespołu w październiku 2012;

- tekst deklaracji został pozytywnie zaopiniowany przez Zarząd ZPP 18.11.2011 roku;

- tekst deklaracji zaopiniowała Rada Projektu 9.12.2011 roku;

Należy zauważyć, że tekst deklaracji powstał znacznie wcześniej, niż przewidziany we wniosku termin jego przygotowania 30.03.2013. Zespół projektu uznał za konieczne tak wczesne przygotowanie deklaracji ze względu na znacznie możliwości bezpośredniego oddziaływania na władze powiatów podczas debat klimatycznych. Tekst deklaracji załączono do raportu [załącznik 7.4].

Następnie ZPP podjął działania informacyjne skierowane do powiatów poprzez prezentowanie deklaracji na różnych spotkaniach przez siebie organizowanych:

- Konwencie powiatów województwa kujawsko-pomorskiego w Toruniu, 23.02.2012

- Konwencie powiatów województwa pomorskiego w Gniewinie, 24.02.2012

- Obrad XV Zgromadzenia Ogólnego ZPP w Rawie Mazowieckiej w dniach 12 i 13.04.2012r. w formie stolika z materiałami projektu i Deklaracją DOKLIP

- Posiedzenia Zarządu Związku Powiatów Polskich w Warszawie 22.06.2012 r. – podczas posiedzenia dodatkowe wystąpienie nt. deklaracji przedstawił Andrzej Kassenberg, Prezes Instytutu na rzecz Ekorozwoju i ekspert ds. klimatu projektu

ZPP skierował też do samorządów tekst deklaracji DOKLIP kilkakrotnie własnymi kanałami informacyjnymi, tj.:

- poprzez wypowiedź liderów projektu: koordynatora projektu i eksperta ds. klimatu dla Telewizji Internetowej Związku Powiatów Polskich w dniu 27.03.2012 r.

- poprzez relację prasową w Dzienniku ZPP „Warto Wiedzieć” i pełny tekst deklaracji klimatycznej w tymże dzienniku 18.04.2012 r.

- poprzez biuletyn klimatyczny projektu DOKLIP nr 7 rozesłany do starostw powiatowych w lipcu 2012 roku z zachętą do podpisywania deklaracji;
- poprzez ponowne zamieszczenie deklaracji DOKLIP w Dzienniku Warto Wiedzieć 18.07.2012;

Podpisanie deklaracji jest także elementem oceny powiatów w trakcie współzawodnictwa prowadzonego przez Związek Powiatów Polskich w rankingu powiatów.

Ponadto deklaracja została także zaprezentowana podczas I Samorządowej Konferencji Klimatycznej projektu w Warszawie.

W wyniku tych działań zgromadzono dotychczas dwie podpisane deklaracje od powiatu Wąbrzeskiego i Tczewskiego.

Rezultaty dotychczasowych działań w zakresie podpisywania deklaracji są niewielkie, ale zawiązywanie sieci organizacji takich jak powiaty według doświadczeń ZPP musi trwać, a sposób przekonywania do przystąpienia do sieci musi stawać się stopniowo coraz bardziej bezpośredni.

Na dalszych etapach projektu planuje się podjęcie następujących kroków zmierzających do podpisania deklaracji przez następne powiaty i podjęcia współpracy w ramach sieci powiatów:

- Promowanie deklaracji podczas debat klimatycznych (od października 2011 do marca 2013), poprzez odczytywanie jej treści przez reprezentantów projektu podczas przemówienia wstępnego, wręczanie obecnym na debacie władzom powiatu i zwracanie uwagi na deklarację w trakcie prac warsztatowych.

- Promowanie deklaracji podczas regionalnych konferencji klimatycznych projektu (od kwietnia 2013 do kwietnia 2014) poprzez prezentacje konferencyjne, wspólne z uczestnikami konferencji tworzenie mechanizmów funkcjonowania sieci powiatów;

Jeśli wskazane kroki nie przyniosą oczekiwanych rezultatów prawdopodobnie zespół projektu podejmie się także telefonicznego zwracania uwagi starostwom powiatowym na istnienie deklaracji i możliwość przystąpienia do sieci. Rozwiązaniem, które proponuje także ZPP jest gremialne przyjęcie deklaracji przez starostwa powiatowe w głosowaniu zgromadzenia ogólnego Związku Powiatów Polskich, ale traktowane jest ono przez zespół projektu jako możliwe rozwiązanie ostateczne, gdyby wcześniejsze działania nie przyniosły oczekiwanego skutku i nie spełniły rezultatów projektu.

W ramach działania 19-20 kwietnia 2012 odbyła się także I Samorządowa Konferencja Klimatyczna. W konferencji wzięło udział ponad 80 osób, głównie reprezentantów starostw powiatowych, miast na prawach powiatu, a także innych organizacji, w tym niektórzy LISO czy MDK. Lista i program w załączeniu [załącznik 7.14]. Aby ją zorganizować:

- wybrano miejsce konferencji, catering dla jej uczestników oraz noclegi dla uczestników; Część kosztów konferencji klimatycznej związanych z usługami Centrum Konferencyjnego Alfa pokryła Krajowa Agencja Poszanowania Energii w ramach projektu COM2COM.

- przygotowano program konferencji i zapewniono udział prelegentów (program znajduje się w załączeniu do raportu). Na uwagę zasługują prezentacje projektów, z którymi DOKLIP współpracuje oraz prezentacje gości zagranicznych, dzięki którym konferencja zyskała także wymiar międzynarodowy;

- rozesłano dwukrotnie drogą mailową zaproszenia poprzez sieć ZPP w marcu 2012. W zaproszeniu znajdował się wspólny list prezesów ZPP i InE zapraszający na konferencję;

- umieszczono ogłoszenia o konferencji w biuletynie projektu oraz na stronach internetowych chronmyklimat.pl i zpp.pl

- przed konferencją ekspert ds. promocji zorganizował specjalne spotkanie z prasą, podczas którego zaprezentowany został projekt przez koordynatora projektu, deklaracja DOKLIP

przez eksperta ds. samorządów oraz działania Rady Kornwalii przez gościa reprezentującego CEP.

- ZPP zapewniło tłumaczenie simultanicznie prezentacji gości zagranicznych;
- podczas konferencji stoisko prezentujące ciekawe narzędzia wspomagające podejmowanie decyzji z uwzględnieniem aspektów emisji gazów cieplarnianych zapewnił Instytut Badań Strukturalnych w ramach projektu iSWORD.
- CEP wydelegowało swojego reprezentanta na konferencję, którym był Anthony Weight - Cornwall Council Sustainable Development Officer. Prezentacja konferencyjna została przygotowana wspólnie przez Anthony Weighta oraz Ian Smitha, CEO CEP. Organizacją podróży Anthony z Wielkiej Brytanii do Polski i przygotowaniem pakietu wyjazdowego (zawierającego m.in. polską walutę itp.) zajęła się osoba do kontaktu w CEP. Pobyt Anthony w Polsce został zapewniony przez ZPP w innym hotelu niż pozostałych gości konferencyjnych, ze względu na łatwiejszy dojazd do hotelu z lotniska. Anthony przebywał w Polsce 2 dni dłużej niż trwała konferencja, ponieważ w ten sposób udało się zapewnić tańsze bilety lotnicze.

Konferencja zakończyła się bez przeszkód i z sukcesem. Wystąpienia praktycznie wszystkich prelegentów konferencyjnych wywołały liczne pytania i dyskusje w panelach dyskusyjnych. Dużym zainteresowaniem cieszył się film. Premiera filmu była otwarta także dla gości nie zgłoszonych na całą konferencję.

Część kosztów konferencji klimatycznej związanych z usługami Centrum Konferencyjnego Alfa pokryła Krajowa Agencja Poszanowania Energii w ramach współpracy z projektem COM2COM.

Organizacja została wysoko oceniona przez uczestników. Według ankiet ewaluacyjnych średnia ocena takich elementów jak: materiały konferencyjne, miejsce wydarzenia, noclegi, wyżywienie, prezentacje jest wyższa niż 4 w skali 5 stopniowej. Całość organizacji konferencji została oceniona na 4,5 także w 5 stopniowej skali.

ISKK została zgłoszona także jako element obchodów 20-lecia projektu LIFE+ i logo tego wydarzenia było eksponowane podczas wydarzeń konferencyjnych. Z tego samego względu informacja o konferencji została zamieszczona w bazie danych o wydarzeniach jubileuszowych Komisji Europejskiej a specjalny artykuł informacyjny w języku angielskim został przekazany do opublikowania przez służby informacyjne LIFE+.

Konferencja odbyła się znacznie wcześniej, niż przewidziany dla niej we wniosku termin 30.03.2013, ponieważ uznano, że istotnym jest wczesne rozpoczęcie w projekcie promocji deklaracji DOKLIP i zwrócenie uwagi na dalsze działania projektu, takie jak debaty i realizacja filmu. Dobrą możliwością rozpoczęcia tej promocji była organizacja takiej konferencji. Produkt z konferencji w postaci kompletu prezentacji konferencyjnych na płycie CD został załączony do raportu [załącznik 7.6]. Wszystkie prezentacje są także dostępne na stronie internetowej projektu.

Reportaż z konferencji na stronie chronmyklimat.pl [[zobacz>>](#)]

Dalszym zadaniem w ramach tego działania będzie organizacja regionalnych konferencji klimatycznych. Wstępny program konferencji będzie przedstawiony przez ZPP w grudniu 2012 i poddany konsultacji z Radą Projektu.

5.1.15. C7. Demonstracja PPNR – zgodnie z harmonogramem działanie jeszcze nie jest realizowane

E. Monitoring wpływu projektu na grupy docelowe i problem środowiskowy

5.1.16. E1. Działania monitoringowe LISO

Działania monitoringowe LISO rozpoczęły się 1.07.2011 roku na skutek zakończenia serii spotkań edukacyjnych z LISO w dniu 30.06.2011. W realizacji zadań w okresie sprawozdawczym uczestniczyli głównie: koordynator projektu, asystent koordynatora, ekspert ds. monitoringu i ekspert ds. promocji, LISO i współpracujący socjolog, a także doraźnie pozostali eksperci projektu.

LISO wykonywali swoje zadania w następujących etapach, szczegółowo opisanych w podręczniku badan sondażowych:

Etap I - przedstawienie ekspertowi ds. monitoringu listy 12 osób, z którymi w obserwowanym powiecie można przeprowadzić wywiad zgodnie z procedurą przedstawioną w podręczniku badan sondażowych dla LISO do 20.09.2011.

Etap II – wysłanie do 6 wyznaczonych przez eksperta ds. monitoringu respondentów listów zapowiadających przeprowadzenie wywiadu przez InE i umówienie się przez LISO z wyznaczonymi osobami na wywiad oraz przeprowadzenie go do 31.10.2011.

Etap III – wypełnienie kwestionariusza dla ankietera, załączenie wywiadów do sporządzonego raportu o stanie przygotowań powiatu do zmian klimatu i wysłanie dokumentów do InE pocztą oraz zamieszczenie ich w społeczności internetowej LISO do 14.11.2012 (wliczając 2 tygodnie na ewentualną poprawę nadesłanych materiałów).

Etap IV – weryfikacja nadesłanych ankiet, wywiadów i raportów, którą planowaliśmy zakończyć najpóźniej 30.11.2011 roku.

Etap V – analiza wywiadów i raportów otwarcia wykonanych przez LISO. Etap ten zgodnie z wnioskiem projektowym powinien być zakończony już 28.02.2012.

Niestety etapy I, II i III doznały znacznych opóźnień z następujących względów:

- Etap I - Najwięcej metryczek spłynęło we wrześniu 2011 i w tym czasie ekspert ds. monitoringu nie był w stanie akceptować osób do wywiadów na bieżąco. Ponadto należało kolejne metryczki akceptowane dla tego samego województwa porównywać z metryczkami już zaakceptowanymi w danym województwie, aby zagwarantować bardziej zróżnicowaną próbę badanych aby, np. w danym województwie w kategorii służby nie ankietowano tylko leśników lub policjantów. Pomocniczo w tym momencie procedury wybierał osoby do wywiadów także koordynator projektu. W efekcie jednak proces wyboru respondentów przedłużył się poza 20.09.2011. Niezależnie od tego w kilkunastu powiatach LISO nie wywiązali się ze swoich obowiązków w tym zakresie w terminie lub w ogóle. Część LISO mimo chęci do działania miała spore problemy z ustaleniem listy 12 osób, ze względu na dość częste przypadki odmowy przeprowadzenia wywiadu w niektórych powiatach. Proces ustalania respondentów w niektórych powiatach – w tym, w których LISO nie wywiązali się z umowy lub gdzie należało wybrać LISO od nowa, zakończył się dopiero na początku stycznia 2012 roku.

- Etap II - Podczas przeprowadzania wywiadów występowały także problemy związane z przeprowadzaniem wywiadów zgłaszane przez LISO:

- wielokrotne przekładanie umówionych już terminów wywiadów;

- unikanie wywiadu, w tym poprzez fortel w dniu wywiadu, mimo pojawienia się LISO w umówionym miejscu spotkania, czasem prowadzące do utraty respondenta i konieczności przeprowadzenia wywiadu z respondentem rezerwowym, co wydłużało znacznie ten etap

pracy, ze względu na konieczność odbycia ponownego cyklu umawiania się począwszy od wysłania listu zapowiedniego;

- odmowa przeprowadzenia wywiadu po otrzymaniu listu zapowiedniego w momencie zgłoszenia się LISO celem ustalenia daty wywiadu, nawet mimo wcześniej ustalonej telefonicznie możliwości przeprowadzenia wywiadu;

- nieotrzymanie listu zapowiedniego przez respondenta, często związane z selekcją listów przez sekretariat respondenta.

- Etap III - Na dzień 14.11.2011 zgromadzono zaledwie 47 raportów i 44 towarzyszące im wywiady. Wobec tego motywowano LISO do oddawania raportów telefonicznie, mailowo i listownie. W niektórych powiatach prowadzony był jednak także dodatkowy nabór LISO (→ punkt 5.1.7). Przedłużono termin oddawania raportów i wyników wywiadów najpierw do 23.12.2011. Stan prac na ten dzień wynosił 85 raportów i towarzyszących im wywiadów. Termin dla niektórych LISO przedłużono więc do 31.01.2012. Jednocześnie jednak w wyniku niewypełnienia założeń wniosku po tym etapie, czyli sporządzenia 110 raportów otwarcia, podjęto niezwłocznie działania naprawcze. Polegały one na zaproponowaniu sprawdzonym już LISO przeprowadzenia badań w 6 nieobserwowanych dotychczas powiatach oraz być może także w 13 zagrożonych niesporządzeniem raportu powiatach badań sondażowych w styczniu i lutym 2012 roku. Działania te w połączeniu z wcześniejszym przedłużeniem terminu oddawania prac poprzednio zatrudnionych LISO przyniosły taki skutek, że na koniec lutego 2012 roku otrzymaliśmy wreszcie 108 kompletów wywiadów z powiatów i tyle samo raportów o stanie przygotowań poszczególnych powiatów do zmian klimatu i przystąpiliśmy do opracowywania tego materiału. Do końca kwietnia 2012 roku spłynęły jeszcze bardzo spóźnione prace od 2 LISO z 2 powiatów – w tych przypadkach nie można było wziąć pod uwagę w analizie badań wywiadów, ale raporty udało się włączyć do prowadzonej osobno analizy.

Weryfikację ankiet i wywiadów udało się przeprowadzić zasadniczo bez opóźnień.

Analiza wywiadów, ankiet i raportów rozpoczęła się dopiero w styczniu 2012 roku i przebiegała w następujący sposób:

- od stycznia do początku marca 2012 przygotowano tabelę zbiorczą z wynikami wywiadów nadesłanymi przez LISO. Zadanie to było bardzo pracochłonne i wymagało pomocy osób spoza zespołu projektu - jednej wolontariuszki, jednej osoby zatrudnionej spoza InE oraz jednego z pracowników InE;

- w marcu 2012 ekspertowi socjolog wykonał analizy statystyczne i przygotował 80 stron tekstu raportu z badania sondażowego.

- od marca do połowy maja 2012 koordynator projektu przy wsparciu wolontariuszki analizował nadesłane przez LISO raporty otwarcia z obserwowanych powiatów i sporządził na tej podstawie opis wyników i wniosków z analizy raportów.

Dalsze etapy pracy redaktorskiej nad pierwszym Raportem z przygotowań lokalnych do zmian klimatu zostały opisane w punkcie 5.1.24.

W wyniku opóźnień w pracach LISO i pracochłonności analiz działanie doznało znacznego, czteromiesięcznego opóźnienia. Niemniej jednak wyniki tego działania mogą być ocenione praktycznie dopiero pod koniec projektu, ponieważ jest to działanie mające na celu monitoring efektów projektu. Warto jednak zaznaczyć, że treści zawarte w przygotowanym do połowy maja 2012 projekcie raportu o stanie przygotowań lokalnych do zmian klimatu od razu zaczęły być rozpowszechniane. Autor analizy wywiadów prezentował te wyniki podczas ISKK, a następnie koordynator projektu prezentował wyniki analizy wywiadów i raportów podczas konferencji w Polkowicach we wrześniu 2012. Raport jest też wysyłany do uczestników debat, jako materiał przygotowawczy.

Przeprowadzone działania, choć z opóźnieniem, pozwoliły wywiązać się z założonych rezultatów. Przygotowano 110 raportów LISO dotyczących powiatów (zbiór w załączeniu [załącznik 7.16] i przeprowadzono ponad 640 wywiadów, podczas których LISO rozpowszechniali także informacje o projekcie.

W następnym okresie sprawozdawczym głównym zadaniem LISO będzie pomoc w organizacji debat lokalnych w powiatach i przygotowanie raportów o wpływie debat na obserwowany powiat.

5.1.17. E2. Ankiety ewaluacyjne

Przygotowywaniem ankiet ewaluacyjnych do działań projektu zajmuje się w całości ekspert ds. monitoringu. Dotychczas przygotowano ankiety do następujących wydarzeń projektu oraz zgromadzono z nich wypełnione ankiety:

- spotkania edukacyjne z LISO – z 6. spotkań zgromadzono 85 wypełnionych ankiet ewaluacyjnych na 75 planowanych;
- szkolenie kandydatów na MDK – z 1. spotkania zgromadzono 48 ankiet na 30 planowanych we wniosku. Ankiety zebrano od wszystkich 24 uczestników dwukrotnie: raz z części wykładowej i drugi raz z części warsztatowej szkolenia.
- I Samorządowa Konferencja Klimatyczna – z 1 konferencji zgromadzono 45 ankiet od 84 uczestników konferencji (nie licząc 8 osób organizatorów, 10 prelegentów, 3 osób prowadzących towarzyszące stoisko IBS oraz dodatkowych osób przybyłych na pokaz filmu). Planowane jest zgromadzenie minimum 75 ankiet z dwóch konferencji, więc wskaźnik ten osiągnięto po 1 konferencji w 60%.
- strona internetowa chronmyklimat.pl – z 2 przeprowadzonych w czerwcu i wrześniu 2012 ankiet zgromadzono łącznie 134 odpowiedzi (82 i 52). Zaplanowano zgromadzenie odpowiedzi od 6 osób (zgromadzenie 6 wypełnionych ankiet) na każdy kwartał pracy portalu w projekcie, więc obecnie przekroczono ten wskaźnik i wynosi on 16 ankiet na kwartał. Wyniki ankiet wskazują na osiąganie rezultatów projektu wskazanych we wniosku projektowym.

Na dalszym etapie projektu planujemy przeprowadzić ankiety przede wszystkim dla debat klimatycznych oraz prowadzenie ankiet dla portalu chronmyklimat.pl w cyklach kwartalnych.

5.1.18. E3. Ocena śladu węglowego

Mimo iż to działanie projektu powinno rozpocząć się 1.07.2011 roku, już od stycznia 2011 prowadzono działania przygotowujące zespół projektu do rozpoczęcia tego działania. W działanie zaangażowani są głównie: koordynator projektu, ekspert ds. klimatu i eksperci zewnętrzni, a pomocniczo asystent projektu i ekspert ds. monitoringu.

Przygotowania do wyboru powiatów do obliczeń śladu węglowego opisano w Raporcie wstępnym. Od tego czasu podjęto następujące kroki w celu wykonania działania:

- Do 20.06.2011 roku pracownicy powiatów wypełniali kwestionariusze związane z wyłonieniem powiatów do obliczeń śladu węglowego. Otrzymano 37 kwestionariuszy;
- Do końca września 2011 kwestionariusze podlegały następnie ocenie ekspertów zewnętrznych pod względem możliwości wykonania prawidłowego obliczenia na podstawie takich danych. Zadanie trwało dłużej niż oczekiwano ze względu na okres urlopowy;
- Na podstawie oceny ekspertów sporządzono zestawienie zbiorcze dla wszystkich zgłoszonych 37 powiatów, będące podstawą do wyłonienia podczas zebrań zespołu projektu we wrześniu i październiku 2011 5 powiatów do wykonania obliczeń;
- Wyłoniono 5 powiatów do wykonania obliczeń: kwidzyński, starogardzki, poddębicki, miasto na prawach powiatu Jaworzno, miasto na prawach powiatu Płock;

- Od października do grudnia 2011 sporządzono i podpisano specjalne porozumienia pomiędzy InE i Starostwami Powiatowymi na okoliczność wykonywania obliczeń. Dopiero po zamknięciu tego etapu formalnego przystąpiono do prac merytorycznych, tj. gromadzenia danych, wykonania obliczeń i przygotowania raportu końcowego.

- W dniu 15.01.2012 spotkaniem trójstronnym pomiędzy InE, ekspertami zewnętrznymi i przedstawicielami starostw powiatowych rozpoczęły się prace merytoryczne (notatka ze spotkania znajduje się w załączeniu do raportu [załącznik 7.15]);

Po spotkaniu harmonogram prac przedstawiał się następująco (założono terminy wyprzedzające) wraz z opisem faktycznej jego realizacji:

- do końca stycznia 2012 eksperci zewnętrzni przygotowali tabele z opisem potrzebnych danych, które InE skierowało do przedstawicieli starostw celem przygotowania danych. Ten etap udało się wykonać terminowo.

- do końca marca 2012 roku pracownicy starostw powiatowych mieli zgromadzić dane do obliczeń, w tym poprzez kierowanie zapytań do innych jednostek lub instytucji w razie potrzeby. Ten etap udało się wykonać, ale z przekroczeniem założonego terminu o prawie miesiąc w przypadku niektórych powiatów.

- do końca kwietnia 2012 eksperci zewnętrzni mieli zweryfikować otrzymane dane i poprosić o ewentualne uzupełnienia lub wyjaśnienia do otrzymanych materiałów i otrzymać te uzupełnienia. Ten etap rozpoczął się później i niestety spowodował dalsze opóźnienie obliczeń o kolejny miesiąc do końca czerwca 2012.

- do końca maja 2012 eksperci mieli obliczyć i napisać pierwsze wersje swoich części raportu z obliczeń śladu węglowego. Ten etap trwał miesiąc, czyli zgodnie z założonym harmonogramem, ale ze względu na opóźnienia we wcześniejszych etapach raporty od wszystkich ekspertów zewnętrznych zostały zgromadzone dopiero pod koniec czerwca 2012 i skierowane do weryfikacji przez eksperta ds. klimatu.

Dalsze kroki nie wynikały już harmonogramu uzgodnionego podczas spotkania 15.01.2012 roku, ale z prac weryfikujących materiał dostarczony przez ekspertów zewnętrznych. Ekspert ds. klimatu zweryfikował prace ekspertów zewnętrznych tak, że pod koniec lipca 2012 odesłano im uwagi i prośby o uzupełnienie materiałów, co niestety także przedłużyło się ze względu na okres urlopowy. Okazało się także, że materiał dostarczony przez ekspertów został sporządzony przez każdego z nich w wersji zbiorczej tak, jakby miał powstać jeden raport z obliczeń dla wszystkich 5 powiatów łącznie, tymczasem założenia we wniosku projektowym były inne. Mimo iż podczas pierwszych spotkań z ekspertami zewnętrznymi podkreślano konieczność przygotowaniu 5 osobnych raportów oraz sporządzona umowa z ekspertami sugerowała takie rozwiązanie, wydaje się, że zapis umowny był za mało precyzyjnie skonstruowany, stąd wynikłe nieporozumienie. InE wziął konieczność podziału dostarczonego przez ekspertów materiału na siebie, a zadanie to podjął ekspert ds. klimatu. Ponieważ było to zadanie czaso- i pracochłonne rozdzielone 5 raportów zostało skierowane do weryfikacji przez ekspertów zewnętrznych w połowie września 2012, czyli już z 2,5 miesięcznym opóźnieniem od planowanego terminu zakończenia przygotowania tych raportów. Następnie raporty będą weryfikowane jeszcze przez pracowników zainteresowanych powiatów i dopiero potem skierowane do redakcji językowej i graficznej.

Upływa już 5 miesięcy od przewidywanego terminu przygotowania raportów z obliczeń śladu węglowego. Nie mniej jednak wyniki obliczeń są już dostępne i są wykorzystywane podczas debat klimatycznych, a także prawdopodobnie jeszcze przed upublicznieniem wyniki obliczeń zostaną ujawnione na stronie internetowej projektu w formie porównania. Opóźnienie w przygotowaniu tego wydawnictwa nie ma wpływu na osiągnięcie celów projektu, ponieważ jak wspomniano wyniki zawarte w raporcie będą w miarę terminowo upublicznione i rozpowszechnione, a także główne działania promocyjne w tym zakresie mają być związane z

regionalnymi konferencjami klimatycznymi, które rozpoczną się dopiero na wiosnę 2013 roku, a wtedy wydawnictwo to powinno już być gotowe.

Osiągnięcie rezultatów tego działania będzie możliwe dopiero w późniejszym okresie realizacji projektu.

5.1.19. E4. Monitoring mediów

Działanie rozpoczęto w grudniu 2010 roku i trwa. Działania związane z rozpoczęciem monitoringu opisano w Raporcie wstępnym.

Dotychczas w tym działaniu zidentyfikowano 120 doniesień medialnych na temat projektu, z których ok. 60 miało miejsce w prasie. A zatem wskaźnik produktu dla tego działania został już osiągnięty. Do sprawozdania załączono skany najważniejszych doniesień prasowych o projekcie [załącznik 7.21] Na razie nie jest możliwe określenie wartości wskaźnika rezultatu dla tego działania, gdyż będzie to możliwe dopiero po ok. 1,5 roku od jego rozpoczęcia.

F. Promocja projektu i jego rezultatów

5.1.20. F1. Strona internetowa projektu

Działanie rozpoczęto we wrześniu 2010 roku i trwa. W działanie zaangażowani są: koordynator projektu, subkoordynator projektu oraz eksperci ds. monitoringu i promocji.

W okresie sprawozdawczym w wyniku uwag przekazanych przez monitora projektu, weryfikacji raportu wstępnego projektu przez Komisję Europejską oraz uwag przekazanych przez zespół ASTRALE podczas wizyt monitorujących wprowadzono pewne usprawnienia w funkcjonowaniu strony internetowej projektu. Najważniejsze zmiany dotyczą:

- wydzielenia osobnej polsko- i angielskojęzycznej zakładki na stronie projektu grupującej informacje o głównych rezultatach projektu i prezentującej jego produkty.
- ułatwienia w zlokalizowaniu angielskojęzycznej informacji o projekcie poprzez umieszczenie banera w lewym panelu strony projektu
- umieszczenie informacji o pracownikach projektu i kontakcie do zespołu projektu w lewym panelu strony internetowej

Ponadto w okresie sprawozdawczym:

- w czerwcu 2011 roku portal chronmyklimat.pl rozpoczął także działalność w nowej wersji technicznej przygotowanej w ramach projektu (opis przygotowań zawarto w Raporcie wstępnym);
- intensywnie wykorzystywano moduł chronmyklimat.pl poświęcony obsłudze społeczności internetowej LISO podczas prowadzonych pod koniec 2011 roku prac LISO. Obecnie społeczność internetowa obsługuje 118 kont użytkowników (głównie LISO i MDK), ale dostęp do niej w momencie rozpoczęcia debat klimatycznych został ułatwiony (zredukowano liczbę danych potrzebnych do założenia konta);
- ZPP rozpoczął przebudowę swojej strony internetowej z myślą o utworzeniu w przyszłości dodatkowych funkcjonalności swojego portalu wzmiankowanych we wniosku projektowym;
- przygotowano i rozesłano do samorządów 5 numerów biuletynu projektu (razem jest ich już 7), a kolejny jest w przygotowaniu. Numery składały się już z 1 lub 2 artykułów eksperckich oraz pozostałych materiałów przygotowanych przez zespół projektowy. Gotowe biuletyny stanowią załącznik do projektu [załącznik 7.17]. Stopniowo w miarę wydawania kolejnych numerów biuletynu projektu terminy ich przygotowywania nieco opóźniały się w stosunku do założonego planu i w sierpniu 2012 roku opóźnienie to wynosiło już 2 miesiące.

W wyniku prowadzonych działań po przebudowie portalu w czerwcu 2011 liczba użytkowników na pewien czas znacznie spadła nawet do 2603 użytkowników miesięcznie. Do sierpnia 2012 roku liczba użytkowników portalu stopniowo jednak wzrasta, a uruchomienie ankiet ewaluacyjnych na portalu i związane z tym dalsze jego udoskonalanie

powinno przyczynić się do dalszego wzrostu liczby użytkowników. W nowej odsłonie portal miał największą poczytność w listopadzie 2011 roku – 7204 unikalnych użytkowników, a w lecie 2012 roku, kiedy zawsze obserwuje się spadek czytelnictwa, liczba użytkowników nie spadła poniżej granicy 3300 użytkowników. Jednak większość (80%) ankietowanych użytkowników portalu wskazuje, że przekazuje informacje o portalu innym osobom. Ankietowani odwiedzają także portal stosunkowo rzadko – większość z nich zaledwie kilka razy w miesiącu. Użytkownicy portalu uważają także jego informacje za zrozumiałe, ciekawe i rzetelne, ale w mniejszym stopniu pełne i zrozumiałe. Rosnąca ilość czytelników i wciąż duży potencjał do poprawy jakości portalu pokazuje, że portal przy wsparciu projektu DOKLIP ma potencjał osiągnięcia założonego rezultatu 20000 wejść miesięcznie.

5.1.21. F2. Tablice informacyjne LIFE+

Działanie rozpoczęto we wrześniu 2010 roku i zakończono w marcu 2011. Całość zadania została opisana w Raporcie wstępnym.

5.1.22. F3. Raport „dla laika” – zgodnie z harmonogramem działanie jeszcze nie jest realizowane

5.1.23. F4. Film szkoleniowy.

Działanie rozpoczęto w grudniu 2010 roku i zakończono w czerwcu 2012 roku z około 5 miesięcznym opóźnieniem w stosunku do założonego we wniosku harmonogramu. Wykonany film nazywa się „Tydzień z dobrym klimatem”. Płytę z filmem załączono do raportu [załącznik 7.5]. Przekroczenie terminu wynikało z przedłużenia się montażu filmu, a następnie czynności technicznych związanych z przygotowaniem płyty CD z filmem. Przygotowania do realizacji filmu opisano w Raporcie wstępnym. W okresie sprawozdawczym w realizację działania zaangażowani byli: koordynator projektu i eksperci ds. klimatu, edukacji i promocji. Wykonano następujące zadania:

- 13.07.2011 podpisano umowę z firmą WORLD MEDIA, która podjęła się produkcji filmu;
- Od sierpnia do października 2011 trwały nagrania materiału filmowego;
- Od października do stycznia 2011 trwały prace montażowe, nieco dłużej, niż przewidywano, ze względu na wynikłą w nagranej treści konieczność umieszczenia w filmie krótkiej animacji;
- Zorganizowano spotkanie kolaudacyjne w lutym 2012. W wyniku spotkania konieczne było wprowadzenie do filmu kolejnych zmian w warstwie narracji oraz napisów;

Dostarczony do InE pod koniec marca 2012 roku film liczył niewiele ponad 32 minuty, został przekazany w pliku mp4 o wysokiej jakości wizji (HD) i wymagał dodatkowego opracowania w celu nagrania na płyty DVD i dystrybucji. W następnych krokach zatem:

- Tłumaczenie tekstów do filmu zlecono zewnętrznemu współpracownikowi i zostało ono zrealizowane do końca marca 2012. Tłumaczenia podjęto się ze względu na chęć przekazania filmu partnerowi angielskiemu, KE oraz możliwą emisję filmu w kanale telewizyjnym o zasięgu międzynarodowym lub na międzynarodowych festiwalach filmowych.
- Nałożenie angielskich napisów na plik z polską wersją filmu oraz przygotowanie techniczne plików do nagrania na płytę DVD zrealizowane do 15 kwietnia 2012 przez firmę zewnętrzną.
- Przygotowanie graficzne okładki płyty i wytłoczenie 2500 sztuk płyt DVD zrealizowane przez firmę współpracującą przy projekcie z InE w zakresie prac graficznych do 5.06.2012.

Poza plikiem z filmem producent filmu przekazał także po zrealizowaniu montażu cały nakręcony podczas realizacji filmu materiał o objętości informacyjnej 8GB i długości ok. 8 godzin. Możliwe, że część tego materiału zostanie wykorzystana przez zespół projektu, jako dodatkowy wkład do e-learningów w społeczności internetowej LISO.

Dotychczas film pokazano:

- podczas szkolenia dla MDK (pokaz przedpremierowy, zamknięty).
 - podczas konferencji ISKK, premiera;
 - podczas letniego festiwalu filmowego SLOT w 2012 roku w Lubiążu koło Wrocławia.
- Film zaproponowano także kilku innym festiwalom filmowym, ale nie był on dalej w ten sposób rozpowszechniany. Póki co rozmowy ze stacjami telewizyjnymi na temat emisji filmu nie przyniosły pozytywnego rezultatu.

Dalsze rozpowszechnianie filmu związane jest z prowadzeniem debat klimatycznych, podczas których, zgodnie z założeniami poczynionymi we wniosku projektowym, film jest pokazywany oraz udostępniany uczestnikom. Film został także udostępniony w internecie w społeczności internetowej LISO dla zalogowanych użytkowników.

5.1.24. F5. Wydawnictwa projektu

Działanie rozpoczęto w lutym 2011 i trwa. W działanie zaangażowani są głównie: koordynator projektu i ekspert ds. promocji, a doraźnie pozostali eksperci czy autorzy publikacji. W okresie sprawozdawczym zrealizowano:

- Redakcję tekstów, skład graficzny i druk pierwszego nakładu 60000 szt. ulotek projektu do końca czerwca 2011 roku. Do ulotek został wyprodukowany także specjalny stand, który został wraz z ulotkami przesłany do starostw powiatowych uczestniczących w projekcie celem ich udostępnienia;
- Aktualizację tekstu i dodruk drugiego nakładu 60000 szt. ulotek projektu, bez dodatkowego standu. Do raportu załączamy aktualne wersje wszystkich 6 ulotek [załącznik 7.2].
- Zaprojektowanie graficzne i druk 3000 szt. plakatów projektu do połowy lipca 2011 roku. Plakaty dotychczas zostały wykorzystane podczas naboru MDK, a obecnie służą podczas informowania o debatach klimatycznych. Plakat to załącznik 7.3 do raportu.
- 2500 szt. płyty CD z filmem szkoleniowym „Tydzień z dobrym klimatem” do końca maja 2012 roku. Opisano przyczyny opóźnienia wydawnictwa w punkcie 5.1.23 raportu.

Niestety następujące wydawnictwa doznają znacznego opóźnienia:

- Pierwszy raport o stanie przygotowań lokalnych do zmian klimatu. W ostatnich dniach listopada 2012 raport został skierowany do druku – wersja elektroniczna jest dostępna na CD [załącznik 7.21]. Opóźnienie wydawnictwa wynika z: 5 miesięcznego opóźnienia w przygotowaniu tekstu raportu (→5.1.16 raportu); długiego czasu obróbki redaktorskiej i graficznej wydawnictwa, które liczy ponad 80 stron, dwukrotnie tyle co planowano we wniosku; dyskusji dotyczącej wartości merytorycznej raportu wewnątrz zespołu projektowego, która zaowocowała koniecznością sporządzenia dodatkowego komentarza do raportu przez eksperta ds. edukacji. Opóźnienie w przygotowaniu tego wydawnictwa nie ma wpływu na osiągnięcie celów projektu, ponieważ jak wspomniano wyniki zawarte w raporcie są już wykorzystywane i upubliczniane.
- Pierwsze raporty z obliczeń śladu węglowego w powiatach. Obecnie raporty są jeszcze sprawdzane merytorycznie przez pracowników starostw powiatowych. Opóźnienie wydawnictwa wynika z: opóźnionego rozpoczęcia obliczeń i nieporozumienia w zespole przygotowującym obliczenia (→ 5.1.18 raportu), długotrwałego i wielostronnego procesu poprawiania i akceptowania opracowań przez zespół projektu i starostwa powiatowe. Opóźnienie w przygotowaniu tego wydawnictwa nie ma wpływu na osiągnięcie celów projektu, ponieważ jak wspomniano wyniki zawarte w raporcie będą w miarę terminowo upublicznione i rozpowszechnione, a także główne działania promocyjne w tym zakresie mają być związane z regionalnymi konferencjami klimatycznymi, które rozpoczną się dopiero na wiosnę 2013 roku, a wtedy wydawnictwo to powinno już być gotowe.

5.1.25. F6. Publiczna kampania informacyjna

Działanie rozpoczęto we wrześniu 2010 (przed terminem) i trwa. W kampanię zaangażowany jest głównie ekspert ds. promocji, a doraźnie koordynator projektu i inni eksperci.

Do działań zrealizowanych w okresie sprawozdawczym w ramach publicznej kampanii informacyjnej zalicza się rozpowszechnienie następujących informacji wśród przedstawicieli mediów przygotowanych przez eksperta ds. promocji:

1. Opublikowanie 4.07.2011 informacji „LISO na start!” o przystąpieniu do przeprowadzania wywiadów i sporządzania raportów o stanie przygotowań powiatów do zmian klimatu przez sieć LISO.
2. Ponowienie informacji prasowej dotyczącej wywiadów prowadzonych przez LISO 1.09.2011 pt. „LISO już w akcji”.
3. Opublikowanie informacji „Porozmawiajmy o klimacie” 2.11.2012 promującej trwający nabór na Moderatorów Debat Klimatycznych.
4. Opublikowanie 14.11.2012 informacji dotyczącej ogłoszenia wyników naboru powiatów i rozpoczęcia obliczeń śladu węglowego dla 5 powiatów pt. „5 powiatów pozna swój ślad węglowy”.
5. Opublikowanie informacji „Klimatyczna inicjatywa polskich powiatów” mającej na celów głównie promocję Deklaracji „Dobry klimat dla powiatów”. Była to pierwsza informacja prasowa, która została rozpowszechniona przez serwis samorządowy PAP na mocy zawartej w serwisie umowy promocyjnej. Kolejne informacje były już rozpowszechniane przez serwis PAP na mocy tej umowy, chyba, że były to informacje sporządzone jedynie dla potrzeb portalu chronmyklimat.pl.
6. Opublikowanie dwóch informacji powiązanych z I Samorządową Konferencją Klimatyczną w dniach 20 marca i 4.04.2012. W związku z konferencją została także zorganizowane spotkanie z prasą w dniu konferencji przed godziną jej rozpoczęcia o czy napisano szerzej w punkcie 5.1.14 raportu. Przed konferencją przygotowano także informację prasową po angielsku przesłaną do służb informacyjnych LIFE+.
7. Opublikowanie informacji prasowej opartej na materiałach dostarczonych przez Anthony Weightsa po ISKK w dniu 25.05.2012.
8. Opublikowanie informacji o prowadzonych obliczeniach śladu węglowego „Obliczenia śladu węglowego – pomocne narzędzie do tworzenia strategii rozwoju” w dniu 3.07.2012.

Od raportu wstępnego rozpowszechniono zatem dodatkowych 10 informacji prasowych (razem 17), w tym 5 jako informacje prasowe zamieszczone w serwisie samorządowym PAP, w stosunku do planowanych 30 sztuk. Część wycinków prasowych udostępniono na załączonym do raportu CD [załącznik 7.21]

Poza informacjami prasowymi przygotowano także materiał promocyjny dotyczący projektu do numeru czasopisma „Środowisko” rozpowszechnianego z okazji targów ekologicznych POLEKO w Poznaniu w listopadzie 2011 roku.

Ponadto w ramach kampanii promocyjnej projekt DOKLIP był prezentowany publicznie w okresie sprawozdawczym w następujących miejscach:

1. Podczas konferencji prezentującej wyniki projektu KLIMAT w Warszawie 13-14.12.2011 roku – ekspert ds. promocji
2. Podczas konferencji naukowo-technicznej „IV konferencja transportu drogowego” w Legnicy 31.05.2012 roku, współorganizowanej przez Powiat Legnicki – koordynator projektu. Prezentacja była związana z podróżą służbową.
3. Podczas debaty międzyszkolnej w Działdowie 13.04.2012 – koordynator projektu. Prezentacja była związana z podróżą służbową.
4. Podczas dnia informacyjnego LIFE+ w Warszawie 10.05.2012 roku – koordynator projektu.

5. Podczas Forum Ekoenergetycznego w Polkowicach 21.09.2012 roku – koordynator projektu. Prezentacja była związana z podróżą służbową.

W okresie sprawozdawczym ogłoszono 5 prezentacji nt. projektu (11 od początku). Brakuje jeszcze 4 prezentacji w stosunku do założonej liczby 15 prezentacji.

5.2. Envisaged progress until next report.

Dalsze zamierzenia dotyczące wykonania poszczególnych działań opisano w punktach 5.1 raportu.

Działania		2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ogółem projekt	Wnioskowane	PS	IR		MR		PR, PE, FR
	Rzeczywiste	PS	IR		MR		
A1	Wnioskowane						
	Rzeczywiste						
A2	Wnioskowane						
	Rzeczywiste						
A3	Wnioskowane						
	Rzeczywiste						
A4	Wnioskowane						
	Rzeczywiste						
A5	Wnioskowane						
	Rzeczywiste						
B1	Wnioskowane						
	Rzeczywiste						
B2	Wnioskowane						
	Rzeczywiste						
B3	Wnioskowane						
	Rzeczywiste						
C1	Wnioskowane						
	Rzeczywiste						
C2	Wnioskowane						
	Rzeczywiste						
C3	Wnioskowane						
	Rzeczywiste						
C4	Wnioskowane						
	Rzeczywiste						
C5	Wnioskowane						
	Rzeczywiste						
C6	Wnioskowane						
	Rzeczywiste						
C7	Wnioskowane						
	Rzeczywiste						
E1	Wnioskowane						
	Rzeczywiste						
E2	Wnioskowane						
	Rzeczywiste						
E3	Wnioskowane						
	Rzeczywiste						
E4	Wnioskowane						
	Rzeczywiste						
F1	Wnioskowane						
	Rzeczywiste						
F2	Wnioskowane						
	Rzeczywiste						
F3	Wnioskowane						
	Rzeczywiste						
F4	Wnioskowane						
	Rzeczywiste						
F5	Wnioskowane						
	Rzeczywiste						
F6	Wnioskowane						
	Rzeczywiste						

Legenda do wierszy dotyczących rzeczywistego wykonania działań:

- Wykonanie działań
- Przewidywane dalsze wykonywanie działań
- Opóźnienia nadrobione

Legenda do pozostałych oznaczeń w tabeli:

PS – Project Start, data rozpoczęcia projektu

IR – Inception Report, sprawozdanie początkowe

MR – Mid-term Report, sprawozdanie śródkresowe

PR – Progress Report, sprawozdanie zwykłe

FR – Final Report, sprawozdanie końcowe

PE – Project End, zakończenie projektu

5.3. Impact

Information and Communication:

Bazując na dotychczasowych wydarzeniach projektu i ich rezultatach stwierdzamy, że wpływ projektu na grupę docelową jest zasadniczo zgodny z oczekiwaniami. Dużym zaskoczeniem dla zespołu projektowego był przede wszystkim duży pozytywny odzew starostw powiatowych na nabór powiatów do projektu. Także sieć LISO składa się nie tylko z dotychczasowo zajmujących się ekologią działaczy, ale także z osób, które dopiero w trakcie projektu rozpoczęły szerszą działalność ekologiczną, w tym na rzecz klimatu. Lokalna aktywność na rzecz ochrony klimatu dzięki takiemu odzewowi starostw powiatowych i takim uczestnikom sieci LISO rozszerza się. Odnotowujemy także zainteresowanie projektem ze strony mediów, w szczególności mediów branżowych skierowanych do samorządów, choć nie jest to zainteresowanie stałe. Zainteresowanie to przekłada się na dodatkowe artykuły o projekcie w mediach zwiększające zakres jego dotarcia do odbiorców.

Niestety mimo chęci różnych instytucji w powiatach projektu do aktywniejszej działalności na rzecz ochrony klimatu, wiele z nich wciąż wstrzymuje się z aktywną działalnością w tym zakresie z kilku względów wynikających z otoczenia polityki lokalnej:

- obniżenia dynamiki gospodarki i wprowadzanej przez rząd restrykcyjnej polityki finansowej mającej negatywny wpływ na dostępność i swobodę wydatkowania środków przez samorzady lokalne;

- negatywnej postawy Polski w dotychczasowych unijnych rokowania dotyczących polityki klimatycznej Unii Europejskiej oraz dużej liczby pojawiających się w mediach opinii negujących zmiany klimatu i negatywnych wobec polityki klimatycznej za sprawą silnej roli biznesu opartego na wydobywaniu węgla w gospodarce Polski;

- biernej postawy rządu w zakresie regulacji rynku energii w obszarze wsparcia OZE – w powiatach widoczne jest oczekiwanie na wprowadzenie specjalnej ustawy o OZE;

Jeśli chodzi o wpływ projektu na problem środowiskowy, czyli emisję gazów cieplarnianych w Polsce, to w tym zakresie większych efektów należy się spodziewać po wykonaniu dalszych działań projektu, tj. debat lokalnych w powiatach oraz konferencji regionalnych, a także pilotażowego programu niskowęglowego rozwoju. Dotychczasowe działania służyły głównie przygotowaniu gruntu pod te zasadnicze działania.

Indirect impacts:

W punkcie 5.1.9 wniosku zasygnalizowano pewne osobiste osiągnięcia LISO, które prawdopodobnie nie były możliwe bez ich uczestnictwa w projekcie. Osiągnięcia te przedstawiono w załączniku 7.10. Nie są nam znane inne efekty pośrednie projektu.

5.4 Outside LIFE+

Projekt DOKLIP nawiązał współpracę z projektami: KLIMAT IMGW, ISWORD IBS, COM2COM KAPE, ponieważ uzupełnia się z tymi projektami pod względem możliwości upowszechnienia ich wyników wśród grupy docelowej. Wszystkie te projekty działają na rzecz upowszechnienia wiedzy o zmianach klimatu i instrumentów umożliwiających aktywną ochronę klimatu.

6. Financial part

6.1. Costs incurred.

Budget breakdown categories	Total cost in €	Costs incurred from the start date to 31.08.2012 in €	% of total costs
1. Personnel	948 483,00	353 069,64	37,22
2. Travel and subsistence	57 367,00	6 338,76	11,05
3. External assistance	556 975,00	106 295,77	19,08
4. Durable goods	0,00	0	0
Infrastructure	0,00	0	0
Equipment	0,00	0	0
Prototype	0,00	0	0
5. Land purchase / long-term lease	0,00	0	0
6. Consumables	122 569,00	30 910,08	25,22
7. Other Costs	0,00	0	0
8. Overheads	117 977,00	21 122,22	19,60
TOTAL	1 803 371,00	519 736,50	28,82

Podsumowanie finansowe sporządzono do 31.08.2012 roku, ponieważ za taki okres dostępne były kompletne dane finansowe, w szczególności dotyczące współfinansowania projektu, w związku z faktem, że ostatnie rozliczenie finansowe z NFOŚiGW (współfinansującym projektu) dotyczyło wydatków do 31.08.2012. Dotychczas nie osiągnięto wskaźnika wydatkowania 30% środków projektu oraz 150% pierwszej zaliczki z KE, ale do jego osiągnięcia na 31.08.2012 brakuje kilkudziesięciu tysięcy złotych. Pełny Raport Śródkresowy z wnioskiem o płatność zostanie sporządzony po rozliczeniu u współfinansującego środków dotyczących września i października 2012 roku – wtedy to prawdopodobnie zostanie osiągnięty wskaźnik wydatkowania 150% zaliczki z KE. Raport Śródkresowy planuje się złożyć na koniec stycznia 2013 roku.

Poniesiono mniejsze koszty w projekcie głównie w pozycjach dotyczących podróży, wsparcia zewnętrznego i materiałów zużywalnych. Mniejsze koszty podróży i utrzymania niż zakładano, są związane z następującymi faktami:

- kick-off meeting z Komisją Europejską odbył się z mieście macierzystym koordynatora projektu i nie zaistniała konieczność podróży służbowej;
- większość prezentacji promocyjnych projektu odbyło się także w Warszawie, a tylko kilka poza Warszawą i było związanych z podróżami służbowymi. Przy czym podróże te w

większości nie wiązały się z koniecznością odbycia noclegu co znacznie zmniejszyło poniesione koszty;

- spotkania z LISO i MDK zorganizowano w taki sposób, iż minimalizowane były koszty podróży uczestników ze względu na bliskość miejsca spotkań w stosunku do ich miejsc zamieszkania;

Znacznie większe wydatki na podróże pojawią się dopiero przy realizacji innych działań projektu, w szczególności debat klimatycznych i konferencji regionalnych, które rozpoczynają się tuż po terminie, jaki obejmuje raport śródkresowy.

Poniesiono niższe koszty wsparcia zewnętrznego ponieważ:

- z opóźnieniem realizowane są duże wydatki eksperckie związane z wykonaniem obliczeń śladu węglowego ze względu na opóźnienie zadania;

- z opóźnieniem realizowane są wydatki związane z dużymi wydawnictwami m.in. raportem o stanie przygotowań lokalnych do zmian klimatu i raportami z obliczeń śladu węglowego;

- inaczej skalkulowano i rozłożono w czasie wynagrodzenia LISO, co powoduje, że część kosztów przewidzianych we wniosku jako do poniesienia przed 31.08.2012 zostanie dopiero poniesiona;

- większość poniesionych kosztów wsparcia zewnętrznego była realizowana po kosztach niższych niż założono podczas pisania wniosku projektu, m.in. ze względu na korzystny w 2012 roku kurs euro do złotych.

Znacznie większe koszty wsparcia zewnętrznego zostaną poniesione po terminie, dla którego sporządzany jest ten raport, m.in. wynagrodzenia ekspertów za obliczenia śladu węglowego, druk raportów, wynagrodzenia materiały potrzebne na debaty klimatyczne itp. Nie mniej jednak na etapie pisania tego raportu już wiadomo, że nie zostaną poniesione znaczne koszty w pozycji wynajem sal na debaty klimatyczne, dlatego, że większość starostw udostępniła zespołowi projektu swoje sale bezpłatnie. Część z tych kosztów zostanie jednak prawdopodobnie wykorzystania na podwyższenie kosztów cateringu debat klimatycznych w kosztach materiałów zużywalnych w ramach dostępnych widełek przesunąć pomiędzy pozycjami budżetowymi nie wymagających zgody Komisji Europejskiej. Zespół projektu przedstawi Komisji Europejskiej propozycje wykorzystania wypracowanych w tej pozycji oszczędności w 2013 roku po zakończeniu cyklu debat klimatycznych.

Poniesiono niższe koszty materiałów zużywalnych, niż średnio z projekcie, ponieważ:

- część zadań wykonano poniżej kosztów założonych we wniosku, m.in. m.in. ze względu na korzystny w 2012 roku kurs euro do złotych, kiedy to realizowane były znacznie zadania cateringowe, m.in. konferencja i szkolenie MDK, czy druk ulotek.

Znacznie większe wydatki z tej kategorii budżetowej zaplanowano dopiero po dacie sporządzenia tego raportu, m.in. w związku z debatami klimatycznymi, gdzie zauważono, że zapisane we wniosku środki mogą być niewystarczające do zapewnienia dobrej jakości cateringu uczestnikom debat.

Action number and name	Foreseen costs	Spent so far	Remaining	Projected final cost
A1 Zarządzanie projektem	346 482	73 073,24	273 408,76	346 482
A2 Monitoring postępu projektu	42 774	15 150,00	27 624,00	42 774
A3 External audit	19 910	0	0	19 910
A4 After LIFE Communication Plan	0	0	0	0,00
A5 Rada Projektu	18 763	7 289,29	11 476,71	18 763,00
B1 Przygotowanie badań sondażowych	12 304	12 054,00	250,00	12 304,00
B2 Nabór LISO	14 408	17 408,00	-3 000,00	17 408,00
B3 Nabór MDK	18 358	18 358,00	0	18 358,00
C1 Zawiązanie sieci LISO	40 238	41 438,00	- 1 200,00	41 438,00
C2 Utworzenie zespołów MDK	24 737	24 737,00	0	24 737,00
C3 Powiatowy Pakiet Klimatyczny	27 969	15 700,00	12 269,00	27 969,00
C4 Aktywizacja liderów lokalnych w powiatach	219 404	10 124,89	209 279,11	219 404,00
C5 Wyjazd studyjny do Wlk. Brytanii	40 000	0	40 000,00	40 000,00
C6 Deklaracja i Sieć "Dobry klimat dla Powiatów"	141 871	29 706,52	112 164,48	141 871,00
C7 Pilotażowy Program Niskowęglowego Rozwoju	105 733	0	0	105 733,00
E1 Działania monitoringowe LISO	172 878	72 034,00	100 844,00	172 878,00
E2 Ankiety ewaluacyjne	13 947	2 433,74	11 513,26	13 947,00
E3 Ocena śladu węglowego	100 667	22 851,41	77 815,59	100 667,00
E4 Monitoring mediów	20 443	7 177,32	13 265,68	20 443,00
F1 Strona internetowa projektu	63 452	16 588,70	46 863,30	63 452,00
F2 Tablice informacyjne projektu	1 987	1 882,00	105,00	1 987,00
F3 Raport „dla laika”	970	0	0	970,00
F4 Film szkoleniowy	55 372	51 172,00	4 200,00	51 172,00
F5 Wydawnictwa projektu	116 913	36 336,30	80 576,70	116 913,00
F6 Publiczna kampania informacyjna	65 815	21 463,50	44 351,50	65 114,00
TOTAL	1 685 394	497 207,00	1 188 187,00	1 685 394,00

7. Annexes

- 7.1. Raport z rekrutacji MDK wraz z załącznikami – a report from the recruitment of Climate Debate Facilitators with annexes to it
- 7.2. Ulotki projektu 6 rodzajów - project leaflets – 6 types
- 7.3. Plakat projektu – Project poster
- 7.4. Projekt deklaracji "Dobry klimat dla powiatów" – project of the declaration „Good Climate for Counties”
- 7.5. Film "Tydzień z dobrym klimatem" na CD – a CD with a film „Low-carbon week”
- 7.6. CD z prezentacjami z I Samorządowej Konferencji Klimatycznej – A CD with presentations from I Climate Conference for local administration
- 7.7. CD z prezentacjami ze spotkań z LISO – a CD with presentations from educational meetings with Local Civil Society Initiators
- 7.8. CD z prezentacjami ze spotkań z MDK – a CD with presentations from the training for Climate Debates Facilitators
- 7.9. Notatki ze spotkań zespołu projektu oraz listy uczestników – notes and attendance lists from the meetings of project team
- 7.10. Notatka ze spotkania Rady Projektu oraz listy uczestników – note, agenda and attendance list from the meeting of Project Council
- 7.11. Listy osób ze spotkań z LISO – attendance lists from educational meetings with Local Civil Society Initiators.
- 7.12. Lista zmian w grupie LISO i aktualna lista LISO – list of changes in Local Civil Society Initiators network
- 7.13. Listy osób ze spotkania z MDK i program spotkania - agenda and attendance lists from the training for Climate Debates Facilitators
- 7.14. Lista osób z I Samorządowej Konferencji Klimatycznej i program konferencji - agenda and attendance lists from the I Climate Conference for local administration
- 7.15. Lista osób ze spotkania w sprawie śladu węglowego w Warszawie i notatka - notes and attendance lists from the meeting concerning calculation of carbon footprint for counties
- 7.16. Zbiór raportów LISO – A set of Local Civil Society Initiators Initial Reports from the observation of county preparations to climate change
- 7.17. Biuletyny projektu nr 1-7 – project bulletins no. 1 to 7.
- 7.18. Plik z listą zadań do przygotowania debat klimatycznych – a file with a list of tasks in preparation to local climate debates.
- 7.19. Biuletyny wewnętrzne projektu nr 1-15 – internal bulletins of the project no. 1 to 15
- 7.20. Lista działań LISO przeprowadzonych dzięki projektowi DOKLIP – list of Local Civil Society Initiators achievements thanks to the DOKLIP project.
- 7.21. **A CD with the annexes above and:**
 1. Tabela monitoringu postępu projektu – aktualna na 31.08.2011 – table of the project progress monitoring [REALIZACJA DOKLIP.xls]
 2. Zdjęcia – Pictures in 4 folders
 3. Skany wybranych wycinków prasowych o projekcie – Scans of press articles about the project in a separate folder
 4. Raport o stanie przygotowań lokalnych do zmian klimatu – wersja elektroniczna złożona do druku – first report on local preparedness to climate change, a version placed to the printing works.